

KNSTNWS

Tien topstukken on tour

Vanaf 4 oktober gaan tien kunstwerken uit onder meer het Rijksmuseum en het Van Gogh Museum op reis langs zes verschillende musea verspreid over het land. Het gaat om werken die zijn verworven dankzij bijdragen van de BankGiro Loterij. De reizende presentatie begint in het Mauritshuis in Den Haag, gaat via het Fries Museum in Leeuwarden, TwentseWelle in Enschede, het Van Abbemuseum in Eindhoven en het Kröller-Müller Museum in Otterlo, en eindigt in maart in het Bonnefantenmuseum. Telkens zijn drie weken lang werken te zien van Rembrandt, Appel, Steen, Monet, Picasso en anderen.

Sacha Tanja Penning voor Koen Vermeule

Op 26 augustus heeft Koen Vermeule in de Kunsthal in Rotterdam de Sacha Tanja Penning ontvangen. Dit is een stimuleringsprijs voor figuratieve kunst. Volgens de jury is Vermeule een indrukwekkend talent, dat een geheel eigen signatuur heeft binnen de hedendaagse figuratieve kunst. De uitreiking was meteen ook de opening van de overzichtstentoonstelling *Wanderlust* (t/m 19 november).

Haute couture in grachtenpanden

Couturier Mart Visser presenteert dit najaar zijn 50ste Haute Couture-collectie. Het jubileum wordt aangegrepen voor een tijdelijk museum met monumentale allure: in een aantal grachtenpanden in hartje Amsterdam. Rauwe, kaalgeslagen muren contrasten met statige stijkkamers. In dit bijzondere decor voor mode en kunst is licht, beweging, beeld, muziek en worden tevens schilderijen en sculpturen van Mart Visser getoond. *Beyond context* is van 17 oktober t/m 19 november aan de Herengracht 541-543.

Succes van Boijmans-Van Beuningen in Japan

De door Museum Boijmans-van Beuningen georganiseerde tentoonstelling *Toren van Babel* in Japan is een groot succes. In Tokyo bezochten ruim 380.000 belangstellenden de werken van Bruegel, Jheronimus Bosch en andere Hollandse Meesters. Inmiddels is de expositie doorgereisd naar Osaka, waar ook ruim 300.000 bezoekers worden verwacht. Het is de eerste tentoonstelling van *BVB Collections*, een internationaal programma, samengesteld uit de eigen collectie van het Rotterdamse museum.

Krabbé zoekt nieuwe geheimen van meesters

Op 5 september start het tweede seizoen van televisieprogramma *Het geheim van de Meester*, waarin Jasper Krabbé en zijn team bekende schilderijen reconstrueren en de verhalen erachter onderzoeken. Zo ontdekken ze een haar in een schilderij van Rembrandt en putjes in 't *Puttertje* van Fabritius. De serie van acht uitzendingen begint meteen met een dubbele aflevering, op 5 en 6 september. Daarin wordt eerst Van Goghs academieschilderij van twee worstelaars onderzocht, en vervolgens het stilleven dat hij er later overheen schilderde. Verder komen bekende werken van Willink, Rubens, Hals, Breitner en Monet aan bod. Vanaf 30 september gaan de makers de theaters in voor een *college tour* door het hele land. Kunstliefhebbers kunnen dan het Geheimteam ontmoeten en de schilderijen beoordelen. Zie www.avrotros.nl

Huub & Adelheid Kortekaas in De Tempelhof

Het leven als kunstwerk

Voor Huub en Adelheid Kortekaas fungeert de keukentafel als cockpit. Daar worden nieuwe ideeën en concepten ontwikkeld en uitgewerkt in schetsen en ontwerpen die vervolgens worden omgezet in schaalmodellen of digitale animaties. Aanvankelijk verkocht het kunstenaarsduo kunstwerken via de Amsterdamse Galerie d'Eendt, toen oprichter Will Hoogstrate daar nog de scepter zwaaide. Maar al snel ontdekten zij dat hun autonome manier van denken en werken niet paste binnen het keurslijf van het galeriescircuit. Vanaf dat moment doen beiden alles zelf en samen. Vanuit hun laboratorium van het nieuwe denken (in De Tempelhof in Winssen, een dorpje onder de rook van Nijmegen) veroveren zij de wereld. Onder meer via 'Unifying Field' zijn ze verbonden met de Dalai Lama en Marina Abramovic en bereikten ze wereldleiders als Gorbatsjov en Nelson Mandela, schrijfster Lulu Wang, voormalig premier Dries van Agt en Herman Wijffels: mensen die op hun eigen manier een bijdrage leverden aan een betere en duurzame wereld.

DOOR WIM VAN DER BEEK

De beeldtaal van Huub & Adelheid Kortekaas is in alle opzichten tijdloos en universeel en verbindt mensen uit diverse maatschappelijke geledingen. Hun projecten en initiatieven worden gekenmerkt door grenzeloze bevlogenheid. Hoewel de thuisbasis *De Tempelhof* museale allure bezit en vorm en inhoud geeft aan de ideeën van het kunstenaarsduo, is het bereik van de ideeën die er worden uitgebreed veel groter. Talloze beelden in de openbare ruimte en in particulier bezit getuigen daarvan. Daarnaast is werk opgenomen in museale collecties van onder meer Museum Arnhem en Museum Beelden aan Zee. Met de door hen ontworpen Engelhartstoel oogstte het echtpaar veel lof. Ook hun bloempotsculpturen, gestileerde bloemen en planten, tempels en poorten, engelen, zetels en graftekens, uitgevoerd in cortenstaal, rvs, polyester en brons, worden internationaal gewaardeerd. Dit jaar is *De Tempelhof* als eigentijds kunstwerk opgenomen in het Rijks Cultureel Erfgoed Monumentaal Interieur. Daarmee worden de uitstraling van totaal kunstwerk en het karakter van *environmental art* en onderstreept.

Adelheid en Huub Kortekaas op het voorplein van De Tempelhof.

Mystiek

Begeestering en bewustwording zijn de sleutelwoorden die toegang geven tot de gedachtewereld van het kunstenaarsduo. In hun universum worden uitersten samengebracht, wereldgodsdiensten verenigd, geestkracht en energiestromen aangewakkerd en ont-plooiingskansen van mensen gestimuleerd. Eén van de kroonjuwelen is het alfabet van de bouwkunst. In 26 modellen van karton geven Huub en Adelheid Kortekaas vorm aan hun idee over de poorten van de ziel. In *The Spiritual Garden* filosoferen beiden hardop over spiritualiteit en levensvreugde, over veranderingsprocessen en over de oerbronnen van het leven. Een sierlijk gestileerde *Kosmobiel*, die in 1996 werd bedacht en gemaakt, fungeert als voertuig van geest en ziel. Overledenen kunnen daarmee hun laatste aardse tocht maken op weg naar onbekende dimensies. *Anima Mundi* (ziel van de wereld) is een eigentijdse variant op de klassieke zuilengalerij: een mystieke plek waar mensen samenkomen voor bezinning en om onderlinge verbondenheid te ervaren.

Helder

„Wij hanteren in onze projecten, sculpturen, installaties en bouwwerken altijd de menselijke en de spirituele maat,” licht Adelheid Kortekaas toe. „Wij zien het leven als kunstwerk, waarin alles samenkomt en samenvalt. Op onze eigen manier proberen we het leven opnieuw betekenis en zin te geven. Daarvoor hebben we een nieuwe vormtaal ontwikkeld die helder en voor iedereen begrijpelijk is en het bewustwordingsproces op gang brengt. We willen geen elitaire of afstandelijke kunst maken voor op een sokkel, maar kunstwerken die dicht bij de mensen en midden in de samenleving staan.”

In 1995 kochten Huub en Adelheid Kortekaas de plek waar nu De Tempelhof staat. Het gebouw, de tuinen en de sculpturen die in en om het museale pand staan, de inrichting, het meubilair en zelfs het servies ademen de geest die het echtpaar bezielt. Na de sloop van het pand dat op de plaats stond waar nu

Stoelen Engelhart en tafel Worldflower, 1970, in De Tempelhof.

De Tempelhof verzezen is, werd rond de millenniumwisseling het startsein gegeven voor het megaproject dat als hun magnum opus gezien kan worden.

„Het tijdstip waarop we begonnen met het vormgeven van onze levensvisie is niet willekeurig,” benadrukt Huub Kortekaas. „We wilden opnieuw onze wortels in de samenleving definiëren en vastleggen. Daarbij hebben we ons laten leiden door drie fundamentele levensvragen: Wie ben ik? Wat is de zin van het leven? En: Hoe geef ik mijn leven vorm? Vanuit die uitgangspunt maken we ons werk. Het menselijk lichaam fungeert daarbij als metafoor en leidraad. De mens vormt de vaste verbinding tussen hemel en aarde. Hetzelfde geldt voor de sculpturen die we maken. Ze zijn stevig geworteld in de aarde maar reiken ook naar de hemel.”

Communicerende vaten

Het geheel is meer dan de som der delen, $1 + 1 = 3$. Deze omschrijvingen duiken vaak op in relatie tot het fenomeen ‘kunstenaarsduo’. Huub en Adelheid Kortekaas profileren zich als kunstenaarsduo pur sang. Huub is filosofisch ingesteld, terwijl Adelheid verheven gedachten terugbrengt tot aardse proporties en materiële basisgegevens. Als doener en denker vormen beiden een complementair geheel. Keukentafelsessies, kruisbestuivingen, interacties, wisselwerkingen en gedachtewisselingen leveren kunst op die meerwaarde genereert. In hun oeuvre, waarvan De Tempelhof het onbetwiste kroonjuweel vormt, is de individuele inbreng van de communicerende vaten niet expliciet zichtbaar of aanwijsbaar.

In *Relation in Space* – de eerste gezamenlijke performance die Abramovic en Ulay uitvoerden tijdens de Biënnale van Venetië in 1976 – tastten hun lichamen elkaar af. De zinderende performance is een adembenemende allegorie: kenmerkend voor de moeilijke spagaat waarin kunstenaarsduo’s zich vaak bevinden. Daarom blijven kunstenaarsduo’s voer voor psychologen en onderwerp van speculaties. Er is tot nu toe weinig onderzoek gedaan naar de psychologische processen en effecten die samenhangen met het inleveren van de eigen identiteit ten faveure van de twee-eenheid.

Kunstenaarsduo’s zijn er in soorten en maten, maar de relevante vragen gelden voor iedereen die binnen de constellatie van het duo denken opereert. Wat betekent het om je als individu dienstbaar te maken aan samenwerking met een partner/collega? Hoe zijn verantwoordelijkheden verdeeld? Is er een stringente taakverdeling of een vast stramien? Hoe gaan beide partners om met dilemma’s en artistieke vraagstukken? Hoe worden eventuele discussies en meningsverschillen gekanaliseerd?

Adelheid Kortekaas windt er geen doekjes om: „Wat dacht je? Tijdens onze brainstormsessies en ideeënontwikkeling aan de keukentafel kan het behoorlijk knetteren. We werken vanuit ons hart en volgen beiden onze passie. Dit betekent uiteraard dat af en toe de fik er flink in vliegt. We zoeken voortdurend naar de grenzen van het spanningsveld tussen twee individuen en persoonlijkheden, maar gaan daarbij steeds respectvol om met de opvattingen van de ander.”

Anima Animus, 1999.

Zittende Engel, 2002.

Symbiose

Het antwoord op de vraag of het werken als kunstenaarsduo in het geval van Huub en Adelheid Kortekaas kunst oplevert die wezenlijk anders is dan het werk van individuele kunstenaars, kan met een volmondig ‘ja’ beantwoord worden. De eigentijdse vorm- en beeldtaal en de specifieke aard en hoedanigheid van hun projecten en initiatieven ademen de geest en sfeer van complementariteit. Het kunstenaarsduo uit Winssen treedt naar buiten als hechte formatie. Hun samenwerking is allesbehalve vrijblijvend, incidenteel of ad hoc. Maar zo explosief als de relatie tussen het legendarische kunstenaarsduo Abramovic en Ulay is de samenwerking niet. Dat is ook goed te zien: in De Tempelhof heerst de geest van harmonie, symbiose, organische eenheid en contemplatie.

Huub en Adelheid Kortekaas delen hun levensvisie, mensbeeld en artistieke fascinaties. De impact van de gezamenlijke projecten op hun privéleven is groot en levert onvergetelijke, synergetische ervaringsmomenten op. In de ideevorming komen ze met z’n tweeën sneller verder. Dat lukt alleen vanuit blindelings vertrouwen in de ander. Als gesprekspartners houden ze elkaar scherp. Zo ontstaat een opeenstapeling van ideeën. Het ene verhaal lokt het andere uit. Elk idee genereert een volgende inval. Beiden hebben elkaars taal leren begrijpen. Karakterverschillen kunnen daarbij extra vruchten afwerpen. Eigenzinnigheid is de beste garantie voor chemie.

Beiden zijn ervan doordrongen dat elk aspect van hun persoonlijkheid en leven bijdraagt aan de identiteit van hun kunst, zoals dat ook bij Gilbert en George het geval is. Zij creëren samen de specifieke randvoorwaarden waaraan hun kunst moet voldoen. In tegenstelling tot conflicterende persoonlijkheden als Ulay en Abramovic maken zij de eigen identiteit dienstbaar aan de gedeelde opvattingen, conform het klassieke harmoniemodel. Het is die vreedzame

en harmonieuze co-existent die De Tempelhof tot een uitgebalanceerde lusthof maakt waar het aange-naam toeven is en iedereen zich onmiddellijk thuis voelt. Het assimilatieproces dat hier plaatsvindt, is uniek, compleet en onvoorwaardelijk.

Tentoonstellingen

Werk van Huub en Adelheid Kortekaas is t/m 24 september te zien in de beeldenexpositie *Kunst op Stapel*, rond Kasteel Stapelen in Boxtel (www.kunststichtingboxtel.nl) en ook tijdens de eerste biënnale *Kunst in de Heilige Driehoek*, van 16 september t/m 22 oktober bij Oosterhout. Thema: Liefde. (www.kunstindeheilgedriehoek.nl)

Televisie

Hotel Sophie, BNN/VARA, NPO1, uitzendingen in september en oktober 2017 vanuit De Tempelhof in Winssen.

De Tempelhof, Haneman 2, Winssen. Open op afspraak, alleen voor groepen.
Informatie: www.huubenadelheid-kortekaas.nl